

Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Пряшівський університет (м. Пряшів, Словаччина)
Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна
НАПН України
Науковий університет імені Етвеша Лоранда
(м. Будапешт, Угорщина)
Вища лінгвістична школа (м. Ченстохова, Польща)
Інститут педагогіки і психології
Університету імені Яна Кохановського в Кельціх (Польща)
ВСП «Гуманітарно-педагогічний фаховий коледж МДУ»

ОСВІТА І ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ФАХІВЦІВ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Збірник тез доповідей
за матеріалами VI Міжнародної науково-практичної
конференції 27-28 жовтня 2022 року

Україна, Мукачево
27-28 жовтня 2022 р.

Рекомендовано до друку Науково-технічною радою
Мукачівського державного університету
(Протокол № 9 від 21 листопада 2022 р.)

Рецензенти:

Хомич Лідія Олексіївна – доктор педагогічних наук, професор, заступник директора з наукової роботи, Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України (м. Київ);

Стахів Марія Олексіївна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри початкової та дошкільної освіти, Львівський національний університет ім. Івана Франка (м. Львів).

Освіта і формування конкурентоспроможності фахівців в умовах євроінтеграції: збірник тез доповідей VI Міжнародної науково-практичної конференції, 27-28 жовтня 2022 р., Мукачєво / Ред.кол.: Т.Д. Щербан (гол.ред.) та ін. – Мукачєво: Вид-во МДУ, 2022. – 402 с.

У збірнику представлено тези доповідей учасників VI Міжнародної науково-практичної конференції «Освіта і формування конкурентоспроможності фахівців в умовах євроінтеграції». Учасниками конференції запропоновано до обговорення проблеми розвитку загальноосвітньої та вищої школи, освіти дорослих та професійної активності фахівців.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, аспірантів, які займаються проблемами національної освіти в умовах інтеграції в європейський і міжнародний освітній простір.

Редакційна колегія:

Щербан Т. Д. – д.психол.н., професор (голова), Гоблик В. В. – д.е.н., професор, Товканець Г. В. – д.пед.н., професор; Кобаль В. І. – к.пед.н., доцент; Горват М.В. – к.пед.н., доцент, Мочан Т. М. – к.пед.н., доцент, Фенчак Л. М. – к.пед.н., доцент.

Відповідальність за достовірність фактів, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікацій.

<i>ВОЛИК О.Ю.</i> СИСТЕМА РОЗВИВАЛЬНОГО НАВЧАННЯ У ПЕДАГОГІЧНОМУ ФАХОВОМУ КОЛЕДЖІ	97
<i>ГАБОВДА М.І., ТОВКАНЕЦЬ Г. В.</i> АКТУАЛЬНІСТЬ І ПРОБЛЕМНІСТЬ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ.....	99
<i>ГАВРАН К.М., ГОРВАТ М.В</i> РОЛЬ І МІСЦЕ ПОЗАУРОЧНОЇ РОБОТИ З ПРИРОДОЗНАВСТВА У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	101
<i>ГАЛА М. І., ВЛК М. К.</i> ФОРМИ КОМУНІКАЦІЇ У СИСТЕМІ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ	104
<i>ГАЛЬОНКО Л.П., МОРОЗ Р.П., АЛІЄВА В.А.</i> ПАРТНЕРСТВО ШКОЛИ І СІМ'І У ФОРМУВАННІ ОСОБИСТОСТІ ДИТИНИ В УМОВАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ.....	106
<i>ГАНГУР Г.В., МАЙБОРОДА І.Е.</i> РОЗВИТОК ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ В ПРОЦЕСІ КОНСТРУЮВАННЯ.....	108
<i>ГАНГУР Г.В., ТОВКАНЕЦЬ Г.В.</i> СУТНІСТЬ ПРОЦЕСУ НАВЧАННЯ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	110
<i>ГАНГУР Г.В., ХОМА О.М.</i> БУКВАРНИЙ ПЕРІОД ЯК ОСНОВА НАВЧАННЯ ГРАМОТИ У ПЕРШОМУ КЛАСІ	112
<i>ГОЛІШ Н. В., ЛІЗАНЕЦЬ К. І., ЛАЛАК Н. В.</i> ГЕНЕЗА ПОНЯТТЯ «ВИХОВНИЙ ІДЕАЛ»	115
<i>ГОМА І.В., ФЕНЧАК Л.М.</i> ОРГАНІЗАЦІЙНО-УПРАВЛІНСЬКА КОМПЕТЕНТНІСТЬ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ У КОНТЕКСТІ СЬОГОДЕННЯ	117
<i>ГОНЧАРУК Н.В., БРИЖАК Н.Ю.</i> НОВІ ПРОФЕСІЙНІ РОЛІ І ЗАВДАННЯ СУЧАСНОГО ВЧИТЕЛЯ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ.....	120
<i>ГОРБАЧ Л.М.</i> ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ З ДИСЦИПЛІНИ «ОСНОВИ МЕДСЕСТРИНСТВА»	122
<i>ГРАБ М.В.</i> ФОРМУВАННЯ МЕТОДИКО-МАТЕМАТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ.....	124
<i>ГРАБ О. В.</i> ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОГО СВІТОГЛЯДУ У МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ.....	127
<i>ГРЕСЬКО І. І., ФЕНЧАК Л.М.</i> ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ НА УРОКАХ В ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ.....	129
<i>ГРИЦЬКО В.В., СТАНИНЕЦЬ М.Ю.</i> РОЛЬ ІКТ ЯК ІННОВАЦІЙНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ В СИСТЕМІ РОЗВИТКУ ГУМАНІТАРНОЇ ОСВІТИ.....	131
<i>ГУБАЛЬ Г.Ю., ТОВКАНЕЦЬ Г.В.</i> ДИДАКТИЧНА ГРА ЯК УМОВА АКТИВІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ	133
<i>ГУТОР Л.В.</i> МОТИВАЦІЙНІ ЧИННИКИ ВИКЛАДАННЯ В УНІВЕРСИТЕТАХ ЯПОНІЇ ТА УКРАЇНИ.....	135

»
ГОЛІШ Н. В.,
ЛІЗАНЕЦЬ К. І.,
ЛАЛАК Н. В.

Мукачівський державний університет, Україна

ГЕНЕЗА ПОНЯТТЯ «ВИХОВНИЙ ІДЕАЛ»

Поняття мети виховання було і залишається фундаментальним поняттям педагогіки. Мета виховання знаходить втілення в ідеалі виховання, особистісному взірці, який можна вважати досконалим та гідним для наслідування. Значний внесок у розробку виховного ідеалу зробили вітчизняні педагоги Г. Ващенко, С. Русова, В. Сухомлинський, К. Ушинський та ін. У їх працях пріоритетним є виховання підростаючого покоління на засадах національної ідеї, вірності ідеалам народу. К. Ушинський зазначав, що кожен народ має свій особливий ідеал людини і вимагає від свого виховання відтворення цього ідеалу в окремих особах [3].

Оскільки у кожної людини свої ідеали, своя життєва мета, своє уявлення про добро і зло, мета й завдання виховання повинні мати різнобічний характер. Наукове обґрунтування сучасного українського виховного ідеалу стало предметом досліджень О. Вишневецького, О. Сухомлинської, П. Щербаня та ін. Поділяємо думку М. Фіцули, який поняття «ідеал» трактував як уявлення про взірць людської поведінки і стосунки між людьми, що виходять із розуміння мети життя. Очевидно, що він тісно пов'язаний з суспільним життям, власним досвідом вихованця і втілює соціальне замовлення. Аналіз та узагальнення психолого-педагогічної літератури з проблеми дослідження засвідчує, що, попри всебічне вивчення, вона залишається актуальною та зумовлює постійне звернення до неї науковців.

Починаючи від епохи Античності і до сьогодні, педагоги намагаються на формуванні всебічно і гармонійно розвинутої особистості. Проте мусимо визнати, що у різний час та в різні епохи цій «всебічно і гармонійно розвиненій особистості» мали бути притаманними різні риси та характеристики. До прикладу, афінський ідеал виховання – це гармонійно розвинена особистість, яка поєднує фізичну, моральну, розумову досконалість та є добрим громадянином свого полісу. Цей ідеал полягає у гармонійному розвитку усіх здібностей та позитивних рис, таких як поміркованість, мудрість та справедливість. Спартанський ідеал втілює у собі такі риси характеру, як готовність до праці, дисциплінованість, безстрашність

і добродійність. Падіння Римської імперії стало початком епохи Середньовіччя. Поширення християнства призвело до кризи і занепаду античної культури. Становлення феодальної системи господарювання викликало появу кількох суспільних станів: рицарства, міщанства, селянства, духовенства тощо. Кожен з цих станів витворив свій ідеал виховання, а діти й молодь виховувалися через виконання обов'язків відповідного стану. XIII – XIV ст. у Європі знаменується небувалим розвитком культури. Сьогодні цю епоху називаємо Відродженням – поворотом до античного ідеалу освіченої, всебічно розвиненої особистості. Це людина, яка характеризується творчим неспокоєм, відкритістю думок, внутрішньою дисциплінованістю, є толерантною, активною, відважною, відповідальною, скромною та розумною. У літературі XIX ст. натрапляємо також на ідеал купця, робітника, аристократа, політика, вчителя, вченого тощо. Варто зазначити, що незалежно від визнання, найбільший вплив на виховний ідеал справляла церква.

У XX ст. великий вплив на формування виховного ідеалу мали суспільні організації, політичні партії, а також ідеології соціалізму, комунізму та фашизму. Україна тривалий час перебувала у неволі. Протягом усього цього періоду кристалізувалися нові освітні потреби, а відтак і різні організаційні форми їх реалізації. Український виховний ідеал у часи неволі формувався крізь призму прагнення до незалежності. У часи надії на збройні повстання ідеалом був повстанець, у часи репресій – витривалий і розумний працівник, який примножує економічний і освітній потенціал.

Закон України «Про освіту» деталізує мету виховання, вважаючи, що вона полягає у всебічному розвитку людини як особистості та найвищої цінності суспільства, розвитку її талантів, розумових і фізичних здібностей, вихованні високих моральних якостей, формуванні громадян, здатних до свідомого суспільного вибору, збагаченні на цій основі інтелектуального, творчого, культурного потенціалу народу, підвищенні освітнього рівня народу, забезпеченні народного господарства кваліфікованими фахівцями.

Проте варто зазначити, що виховання є глибоко національним процесом. На цьому наголошував Г. Ващенко, на основі цього твердження будувалася педагогічна діяльність В. Сухомлинського. Якщо ж акцентуємо увагу на меті сучасного українського виховання, то вона полягає у передачі молодому поколінню соціального досвіду, багатства духовної культури народу, його національної ментальності, своєрідності світогляду і на цій основі формування особистісних рис громадянина, які включають в себе національну самосвідомість, розвинену духовність, культуру та ін.

В контексті останніх воєнних подій в нашій державі ідеал виховання втілюється у формулі «Бог і Україна» і він має національні ознаки. Адже на його формування впливають історичні обставини, народна мораль, культура, звичаї, традиції, менталітет незалежного українського народу.

Список використаних джерел

1. Бех І. Д. Виховання особистості: у 2 кн. – Кн. 2: Особистісно орієнтований підхід: науково-практичні засади : навчально-методичний посібник / І.Д. Бех. – К.: Либідь, 2003. – 344 с.
2. Ващенко Г. Виховний ідеал / Г. Ващенко. – Полтава : Полтавський вісник, 1994. – 191 с.
3. Вишневський О. Український виховний ідеал і національний характер (витоки, деформації і сучасні виклики) / О. Вишневський. – Дрогобич: Видавець Святослав Сурма, 2010. – 160 с.
4. Сухомлинська О. Педагогічний ідеал крізь призму теорії моралі / О. Сухомлинська // Шлях освіти. – 2008. – № 1. – С. 12-18.

»

**ГОМА І.В.,
ФЕНЧАК Л.М.**

Мукачівський державний університет, Україна

ОРГАНІЗАЦІЙНО-УПРАВЛІНСЬКА КОМПЕТЕНТНІСТЬ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ У КОНТЕКСТІ СЬОГОДЕННЯ

У національній доктрині розвитку освіти України визначено, що сучасна система управління сферою освіти має розвиватись як державно – громадська та враховувати регіональні особливості, тенденції до зростання автономії навчальних закладів, конкурентоспроможності освітніх послуг. Діяльність освітян має спрямовуватись на пошук нових, демократичних, відкритих моделей управління освітою, що орієнтує освітні процеси не на відтворення, а на розвиток. Нова модель системи управління сферою освіти має бути демократичною та відкритою. У ній передбачається забезпечення державного управління з урахуванням громадської думки, унаслідок чого змінюються навантаження, функції, структура та стиль центрального й регіонального управління освітою [3; 4].

В умовах сучасних освітніх реформ педагог – це діагностик, аналітик, прогнозист, розробник проектів, координатор і управлінець,



МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>